

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

HE 70/2023 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verkon välityspalvelujen valvonnasta ja eräiksi muiksi laeiksi

Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto edustaa yli 40 000 suomalaista musiikin säveltäjää, sanoittajaa, sovittajaa ja kustantajaa. Digipalvelusäädös on meille keskeinen hanke, koska piratismi ja internetin laittomat palvelut ovat edelleen esteenä tehokkaan ja reilun digitaalisen sisämarkkinan kehittymiselle. Uudistukset, joilla pyritään tasapainottamaan pelikenttää ja lisäämään palveluntarjoajien avoimuutta, ovat myös musiikin oikeudenhaltijoiden etu.

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen (TTVK) tulee Liikenne- ja viestintävaliokuntaan kuultavaksi 15.11.2023 ja yhdyimme TTVK:n antamaan lausuntoon. Lisäksi pyydämme teitä kunnioittavasti huomioimaan alla olevat huomiomme hallituksen esityksen jatkovalmistelussa.

1. Vaikutus muihin säännöksiin

Musiikin oikeudenhaltijoiden näkökulmasta on olennaista, että lainvalmistelussa on huomioitu se digipalvelusäädöksen johdantokappaleesta 11 ilmenevä keskeinen periaate, ettei digipalvelusäädös vaikuta tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskeviin unionin oikeuden sääntöihin, kuten esimerkiksi DSM-direktiivin 17 artiklaan, joka on Suomessa saatettu voimaan tekijänoikeuslain uudessa 6a-luvussa.

2. Valvovat viranomaiset ja niille osoitetut valvontatehtävät

Esitysluonnoksen mukaisesti koordinaattoriviranomaisen tehtävät osoitettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle, ja muita asetusta valvovia viranomaisia olisivat kuluttaja-asiamies ja tietosuojavaltuutettu niille erikseen osoitettavien asetuksen artiklojen tai artiklakohtien mukaisesti.

Esitys on tältä osin kannatettava. Toimivan valvonnan näkökulmasta on kuitenkin tärkeää, että koordinaattoriviranomaisen, eli tässä tapauksessa Liikenne- ja viestintäviraston toimivalta ja valvontavaltuus on *yleinen*. Esityksen perusteluissa olisi siis syytä vielä täsmentää, että Liikenne- ja viestintävirastolla on toimivalta automaattisesti, mikäli muut viranomaiset katsovat, ettei niillä ole toimivaltuutta. Vain siten voidaan varmistaa asetuksen tavoitteen mukaisesti, että myös harmaalla alueella toimivat palvelut tulevat valvonnan piiriin. Ei olisi asetuksen tavoitteiden mukaista, että yksittäinen nykyinen (tai tuleva) palvelu jäisi valvonnan ulkopuolelle toimivaltakysymyksiin liittyvien mahdollisten epäselvyyksien vuoksi.

On myös huolehdittava siitä, että suomalaisille valvontaviranomaisille annetaan riittävät resurssit niille osoitettujen tehtävien suorittamiseksi. Tämä tarkoittaa myös resursseja osallistua aktiivisesti viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön. Vain tiiviillä yhteistyöllä

EU:n jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten välillä voidaan varmistaa asetuksen yhdenmukainen noudattaminen eri jäsenvaltioissa. Erityisesti koordinaativiranomaiselle on lisäksi osoitettava riittävät resurssit tarvittavan IPR-osaamisen varmistamiseksi.

3. Seuraamukset digipalvelusäädöksen rikkomisesta

Kiinnitämme huomiota siihen, että luonnoksen mukaan asetuksen 9 ja 10 artiklan säännöksiin ei liitetä seuraamusmaksua (s. 108). Kyse on asetuksessa välityspalveluille asetetuista tarkkarajaisista ja verkkopiratismiin hillitsemisen kannalta keskeisistä velvoitteista (määräykset toteuttaa toimia laitonta sisältöä vastaan ja määräykset antaa tietoja). Myös näiden asetuksen mukaisten velvoitteiden laiminlyönnistä tulee säätää seuraamuksia. Tämä tulisi korjata jatkovalmistelussa.

Lisäksi luonnoksessa on todettu (s. 107), ettei seuraamusmaksua esitetä liitettäväksi mm. 30(2) artiklaan. Perusteluna on todettu, että velvoitetta ei tältä osin olisi ilmaistu riittävän tarkasti, tai se sisältäisi laadullisia tai avoimia kriteerejä menettelylle. Emme yhdy luonnoksessa esitettyyn näkemykseen.

Artiklan 30(2) velvoitteessa on kyse elinkeinonharjoittajan jäljitettävyyden vaatimuksesta (Know Your Business Customer). Tämä on asetuksen tavoitteiden kannalta merkittävä velvoite, jolla varmistetaan, että kuluttajat saavat tietää, minkä elinkeinonharjoittajan kanssa he ovat tekemässä etäsopimusta. Säännöksellä varmistetaan myös se, että väärinkäytöstilanteessa elinkeinonharjoittaja on jäljitettävissä.

Kyseinen verkkoalustoille asetettu velvoite on tärkeä. Velvoite on myös riittävän tarkasti määritelty, jotta siihen voidaan liittää seuraamusmaksu. Verkkoalusta voi luoda selkeän ja tehokkaan, julkisiin viranomaislähteisiin perustuvan prosessin, jota noudattamalla se voi arvioida saamiensa tietojen luotettavuutta ja riittävyttä. Tämä parantaisi ja edesauttaisi merkittävästi kuluttajien luottamusta ja oikeusturvaa suhteessa elinkeinonharjoittajiin. Myös artiklaan 30(2) tulisi jatkovalmistelussa liittää seuraamusmaksu.

Säveltäjäin tekijänoikeustoimisto Teosto ry

Risto Salminen
Toimitusjohtaja

Hanna Ekqvist
Vanhempi lakimies